

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

KLASA 77^a (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 15. NOVEMBRA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1517.

Josip Šimić, Knin, Dalmacija.

Nišanski mehanizam.

Prijava od 8. avgusta 1921.

Važi od 1. marta 1923.

Ova sprava se sastoji i to :

Iz 2 polukruga, jednog utega, koji visi na jednoj igli; a ova se dijeli u dvije manje, koje su vezane sa kapicom. Onda igla pomoću koje se cilja, na ovoj su 2 vrtinja. Gornji je postavljen za to, da se igla na njemu drži i da se može micati napred i nazad. Dočim se donji vrtanj može samo dizati i spušlati, a stvoren je za to, da se pomoću njega može umetnuti igla u zubac koji želimo. Ovo sve visi na jednoj visalici, čiji je kraj pričvršćen za bok aeroplana. Sve je zatvoreno u kutiji od kaučuka, osim gornje strane, odakle se gleda. Kutija služi za to, da otpor zraka ne bi spravu nazad zanašao. Ova kutija mora da je prostrana toliko, koliko je potrebno da u slučaju nagnuća ne bi sprava udarila o bok kutije.

Upotreba sprave.

Glavna stvar pri uporabi ove sprave jest ta: da aeroplan na koju stranu bio nagnut, sprava stoji okomito, budući je uteg privlači u pravcu zemljinog središta. Iglu možemo metnuti i u onaj zubac koji je potrebno prema blizini letenja, jer što je veća brzina, tim će i bomba više biti zanesena. Dakle zadaća je aeronanta, da putem vježbanja umetne iglu u onaj zubac, u koji ga iskustvo uvjerava da je najtočnije. Djelovanje ove sprave sličilo bi djeđovanju nišana i kajge na vojničkoj pušci.

Predpostavlja se kad bi n. pr. balon bacao bombu sa jedne visine stojeći, da ne bi nikad mogao tačno s prostim okom izmjeriti; ako nema kakvog putokaza, kao što je ovaj nišan, čija se iglu može postaviti da stoji okomito i sa tim da pokazuje okomiti pad bombe.

Cijeli aparat osim kutije morao bi biti sastavljen od ocala, a sama kutija od tankog prozirnog kaučuka, isti bi morao biti visok 75 cm.

I. Načrt.

Luk sl. 1 morao bi biti načinjen u obliku polukružnice od 180° promjera, a ovaj promjer bi bio dugačak $\frac{1}{2}$ m, od toga polovina luka 90° , mora biti izrezana zubcima, duljina od jednog zubca do drugog iznosila bi 1 mm, a debљina cijelog luka morala bi biti $1\frac{1}{2}$ mm.

Ako luk sl. 1 stoji s jedne strane utega D sl. 3, to bi luk sl. 2 morao stojati s njebove druge strane, i to zato, da se uzdrži ravnoteža. Težina i veličina mora da bude odgovarajuća luku sl. 1, ovaj drugi mora biti bez zubača, kapica a sl. 3 mora biti izbočena kao polukugla najviše za 180° . Ista ne smije biti veća u naravi od 2 cm, ona je spojena sa strane čvrsto, sa 2 tanke igle b (sl. 3) a ove sa jednom debljom C dole do utega D, koja je visoka 60 cm, a debela 2 mm.

Uteg D koji bi morao biti težak $\frac{1}{8}$ kg,

a deboe $1\frac{1}{2}$ cm. stajao bi izmedju lukova br. 1 i 2.

Ova igla pomoću koje se cilja može biti velika 75 cm, može naprama gore biti malo veća za koji centimetar. Na njenom prvom vrhu bio bi roščić e, a na donjem dvostruki rog f, obadva 1 mm.

Cijela igla sl. 4 vrtila bi se oko osovine g i to smjerom napred i nazad, dočim kraj h (sl. 4) bi se čvrsto držao za c (sl. 3). Donji dio i (sl. 4) bio bi pričvršćen za iglu. Ovdje bi se lomio t. j. dizao gore i dolje da se može l (sl. 4) slobodno umetnuti u zubac luka 1 (sl. 1 i 6) u kojega želimo staviti iglu. Vrh igle k (sl. 5) služi za to, da na njoj leži kapica a s tim i cijela sprava. Ova igla bila bi visoka 2 cm, po tom bi se lomila do tačke m (sl. 5), dužina ove bila bi 10 cm, poslije ovoga se lomi do kraja n (sl. 5) čija dužina od m do n iznaša drugih 10 cm, a ovaj najzadnji kraj je pričvršćen za bok aeroplana.

II. Nacrt.

Prikazuje nam spravu potpuno sastavljenu. Na ovome se nacrtu ne vidi drugi luk 2, koji je s druge strane, budući ga krije prvi luk 1.

Pošto se s jedne strane utega D nalazi igla i-l koja će spravu malo zanašati,

to će se pre upotrebe upotrebiti visak, da se vidi stoji li sprava tačno okomito. Ako ne bude tačno okomito stojala, bićemo prisiljeni objasniti na sredini polukruga br. 2 nekoliko sitnih puščanih zrna radi uspostavljanja ravnoteže.

Patentni zahtevi:

1) Nišanski mehanizam za gadjanje bombara iz aeroplana vazdušnih ladja i tome slično, smešten je u providnoj kutiji od kaučuka i obešen o dok ovih naznačen time, što nišanska šipka e-f (sl. 4) snabdevena jednokrakom iglom e na gornjoj strani a dvokrakom iglom f, na donjoj strani, preko kojih se stvarno nišani, osciluje oko igle g (sl. 4) učvršćene na štapu c utega D (sl. 3) — slobodno obuhvaćenog sa dva poluprsteua izvodnika 1 i 2 — a svojim krakom i-l nišanska šipka e-f hvata u zupce, na nazubljenoj polovini poluprstena 1 (sl. 1 i sl. 6).

2) Nišanski mehanizam po patentnom zahtevu pod 1 naznačen time što u produženju šipke c na gornjoj strani ima kapicu kalotas' u a za vešanje celoga nišanskog mehanizma, pričvršćenu kracima b za šipku c, ista naleže samo na jednoj tački šiljka K ugaone poluge n-m-k (sl. 5) koja je pričvršćena za bok aeroplana i tome sličnom.

